

**THE PERCEPTION OF THE PERSONS WITH ESSENTIAL
HYPERTENSION ON HEALTH CARE SERVICE TOWARD
SATISFACTION, SELF-CARE AGENCY,
AND LEVEL OF BLOOD PRESSURE CONTROL**

JARUNEE PLAYYOD

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-5442-9
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

การรับรู้ต่อการให้บริการของผู้เป็นความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ กับความพึงพอใจใน
บริการที่ได้รับ ความสามารถในการดูแลตนเอง และการควบคุมความดันโลหิต
(THE PERCEPTION OF THE PERSONS WITH ESSENTIAL HYPERTENSION
ON HEALTH CARE SERVICE TOWARD SATISFACTION, SELF-CARE
AGENCY, AND LEVEL OF BLOOD PRESSURE CONTROL)

จารุณี ปลายยอด 4536549 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อรสา พันธุ์ภักดี, D.N.S. วรณภา ประไพพานิช, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการที่ทางโรงพยาบาลจัดให้สำหรับผู้เป็น
ความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อการให้บริการ ความพึงพอใจใน
บริการที่ได้รับ ความสามารถในการดูแลตนเอง และการควบคุมความดันโลหิต 3) ศึกษาผลของการรักษาของ
แพทย์ที่เป็นไปตามแนวปฏิบัติต่อการควบคุมความดันโลหิต กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 98 คน
ซึ่งมารับบริการที่คลินิกโรคความดันโลหิตสูงแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลหทัยภูมิแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคกลาง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ
สำหรับผู้เป็นความดันโลหิตสูง แบบวัดการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง แบบประเมินการรับรู้ต่อการให้
บริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ด้วยสถิติไค-
สแควร์ ผลการศึกษาพบว่าระบบบริการที่ทางโรงพยาบาลจัดให้สำหรับผู้เป็นความดันโลหิตสูงคือ 1) มีคลินิก
โรคความดันโลหิตสูงแต่ไม่มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการรักษาผู้เป็นความดันโลหิตสูงอย่างเป็นลายลักษณ์
อักษร มีอายุรแพทย์ 1 ท่านที่ให้การรักษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการร่วมแห่งสหรัฐอเมริกาครั้งที่ 7 2) มี
ระบบการให้ความรู้และคำแนะนำ 3) การรับรู้ต่อการให้บริการ ความพึงพอใจในบริการที่ได้ และความสามารถ
ในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีอัตราการควบคุมความดันโลหิต 42.9% 4) มีความ
สัมพันธ์ทางบวกระหว่างการรับรู้ต่อการให้บริการ ความพึงพอใจในบริการที่ได้และความสามารถในการดูแล
เอง ($p < .01$, $p < .05$ ตามลำดับ) แต่เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูแลตนเองและการควบคุม
ความดันโลหิตพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ($p > .05$) นอกจากนี้พบว่าผู้เป็นความดันโลหิตสูงกลุ่มที่ได้รับการ
รักษาของแพทย์ที่เป็นไปตามแนวปฏิบัติสามารถควบคุมความดันโลหิตได้มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการรักษาที่ไม่เป็น
ไปตามแนวปฏิบัติ (85.7% และ 0% ตามลำดับ) ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าระบบบริการเชิงโครงสร้างเกี่ยวกับ
การให้การรักษาส่งผลกระทบต่อความดันโลหิตสูง คือการมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรศาสตร์และใช้แนวปฏิบัติในการ
รักษาโรคความดันโลหิตสูงมีผลต่อการเพิ่มอัตราการควบคุมความดันโลหิต นอกจากนี้กระบวนการขณะให้
บริการทำให้เกิดความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ ได้แก่ การให้ความรู้และคำแนะนำและการมีสัมพันธภาพที่ดี

124 หน้า ISBN 974-04-5442-9

THE PERCEPTION OF THE PERSONS WITH ESSENTIAL HYPERTENSION ON HEALTH CARE SERVICE TOWARD SATISFACTION, SELF-CARE AGENCY, AND LEVEL OF BLOOD PRESSURE CONTROL.

JARUNEE PLAYYOD 4536549 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORS : ORASA PANPAKDEE, D.N.S. WONNAPHA PRAPAIPANICH, Ph.D.

ABSTRACT

The aims of this descriptive research were 1) to explore health care system providing service for the persons with essential hypertension 2) to examine relationship between the perception of the persons with essential hypertension on health care service, satisfaction, self-care agency, and level of blood pressure control, and 3) to examine the effect of treatment of hypertension with guideline on blood pressure control rate. Purposive sampling was used to select 98 participants who attended a hypertension clinic, an outpatient department of a secondary care hospital, located at a province in the central part region of the country. The following instruments were used to collect the data: 1) Structure of Hypertension Clinic Assessment Form; 2) Demographic Data Form; 3) the Satisfaction of Persons with Hypertension on Health Service Assessment; 4) Perceived Self-Care Efficacy Measurement; and 5) Perceived Health Care Service Assessment. Descriptive statistics, Pearson product moment correlation coefficient, and Chi-square test were used for data analysis.

The results of the study were presented as follows: 1) the hypertension clinic did not have a hypertension treatment guideline, however, only one physician who received the internal board medicine provided the treatment following its own JNC VII guideline (JNC VII report 2003); 2) the clinic had a system of health education for the person with hypertension; 3) the mean score of the perception of the persons with essential hypertension on health care service, satisfaction, and self-care agency, were rather high, and blood pressure control rate was 42.9%; 4) the perception of the persons with essential hypertension on health care service had significant positive relationship with satisfaction, and self-care agency ($p < .01$, $p < .05$, respectively). However, there was no significant relationship between self-care agency and level of blood pressure control. The level of blood pressure control of the persons with essential hypertension who were treated with following the guidelines were higher than those group who were treated without following the guidelines (85.7% and 0%, respectively).

The findings indicated that a structure of health care system on having a specialist on internal medicine and giving treatment with following guideline of hypertension, could improve the blood pressure control rate. Moreover, disseminating and promoting health education and having good relationship between health care provider and the patient could enhance the satisfaction of health care service users.

KEY WORDS: PERCEPTION OF THE PERSONS WITH ESSENTIAL HYPERTENSION/ HEALTH CARE SERVICE / SATISFACTION/ SELF-CARE AGENCY/ LEVEL OF BLOOD PRESSURE CONTROL

124 P. ISBN 974-04-5442-9